

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

9 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de vraag van de Vlaamse bouwsector om overheidsopdrachten

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de lokalisatie van welzijnsvoorzieningen

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 9 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.47 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de vraag van de Vlaamse bouwsector om overheidsopdrachten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de vraag van de Vlaamse bouwsector om overheidsopdrachten.

Minister-president Somers antwoordt in naam van minister Sannen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, CD&V is het eens met premier Verhofstadt, die in zijn toespraak bij de opening van de Gentse jaarbeurs een lans brak voor meer investeringen in infrastructuur en overheidsopdrachten. Hij gaf de uitbouw van een tweede luchthaven als voorbeeld, maar dat lijkt me niet zo goed gekozen. Minder spectaculair voorstellen zijn veel belangrijker.

De NMBS stelt in haar bedrijfsplan voor het goederenvervoer per spoor te verminderen. Het spoorinvesteringsprogramma wordt over steeds meer jaren gespreid. Ook de missing links, zoals de grote ring van Antwerpen, moeten prioritair worden aangepakt, willen we een verkeersinfarct vermijden. De vele ruimte die in de perifere regio's nog beschikbaar is voor bedrijven, moet versneld operationeel worden gemaakt.

Ik volg al jaren de bouwsector, omwille van mijn speciale interesse voor sociale huisvesting. We

lezen de laatste tijd in allerlei artikelen, vooral in vaktijdschriften, dat de bouwsector het momenteel niet gemakkelijk heeft. Er is zelfs sprake van een crisis. Jarenlang heeft de bouw van industrie-, handels- en kantoorgebouwen de teruglopende activiteit in de woningbouwsector kunnen compenseren. Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw is dat nu echter voorbij.

Het geldgebrek van de gemeenten verscherpt nog die crisis. Gemeenten zijn immers onder de grootste spelers op de markt van de overheidsopdrachten voor infrastructuur. Ook de wegebouw en andere infrastructuurwerken laten het afweten.

Mijnheer de minister-president, u zult wellicht antwoorden dat dit nu eenmaal het spanningsveld is waar we voor staan. Voor de buitenwereld wordt er vaak meegedeeld hoeveel miljarden er meer worden gereserveerd voor dit of voor dat. Gemakkelijkheidshalve wordt dan verwezen naar het FFEU (Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven). Ik betwist niet dat daar hard aan wordt gewerkt, maar de mensen in de bouwsector zijn geïnteresseerd in vandaag. Ze willen kunnen beginnen met bouwen.

Er zijn ook wachtlijsten voor schoolgebouwen. De investeringsmogelijkheden daarvoor lopen op tot 772 miljoen euro. Plannen genoeg dus, en misschien zijn er ook al wat vastleggingen gebeurd, maar de uitvoering blijkt problematisch.

De bouwsector is conjunctuurgevoelig, en meer en meer afhankelijk van de investeringsplannen van de privé-sector. Niettemin is de bouwsector een belangrijke pijler van de economie, en dus van de tewerkstelling. Het is ook een hefboom. Als het goed gaat in de bouw, gaat het ook elders goed. Dat is nog steeds geldig. Het gaat niet goed in de bouw, dus het zal elders ook niet goed gaan.

Decaluwe

Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw ligt er een zware hypotheek op een groot aantal bedrijventerreinen, industriële kavels, waar investeringen nog altijd geblokkeerd blijven vanwege milieुरichtlijnen en allerhande specificaties inzake ruimtelijke ordening. Onlangs hield ik in mijn streek een grote enquête over riolering en waterzuivering. Daaruit bleek dat er in de regio van Kortrijk omwille van gewestplannen en allerhande procedures ruim 8 miljoen euro aan investeringen geblokkeerd is, en dat alleen al in die kleine niche van een overheidssector.

Vaak is er bereidheid om te investeren, maar kan het niet. Projecten kunnen niet van start gaan omdat ze in een vicieuze cirkel zitten. We hebben het daar in deze commissie al herhaaldelijk over gehad, naar aanleiding van interpellaties over de verhouding tussen de leegstand en de bodemsanering. Er zijn in mijn streek, en wellicht ook in de uwe en elders, veel gronden die projectontwikkelaars wel willen kopen, maar die op de lijst van de vervuilde sites staan.

Het probleem is dat er bij een verkoop ook moet worden gesaneerd. Vaak is niet duidelijk tot welke kosten dat kan leiden, zodat de grond niet verkocht raakt. De eigenaar blijft ermee zitten en moet leegstandsheffing betalen. Voormalig minister Dua heeft drie jaar geleden in de commissie plechtig beloofd die vicieuze cirkel te doorbreken, maar tot nog toe is daar niets van te merken.

In april 2002 is een bijzonder interessante studie uitgevoerd door de NV Gedas in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Die gaf een vrij goed overzicht van leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimtes. Het zou nuttig zijn de conclusies daarvan snel om te zetten in beleidsdaden.

De voorzitter : Mijnheer Decaluwe, we hebben die studie hier besproken op 4 juli 2002. Als u dat wenst, wil ik u het verslag van de discussie wel bezorgen (Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1324/1).

De heer Carl Decaluwe : Dat heb ik al gezien, mijnheer de voorzitter, maar het hier behandelen is voor mij nog niets. Het moet operationeel gemaakt worden. Het moet leiden tot beleidsdaden. De studie biedt bijzonder interessant materiaal, dat toelaat oorzaken en kenmerken aan te wijzen.

Ik wil hier niet uitvoerig ingaan op het milieubeleid. We zijn evenwel steeds meer voorstander van doelgebonden vergunningen, om een aantal doel-

stellingen te kunnen realiseren. Dat is een andere discussie, maar ze hangt hiermee samen, en kan zeker belangrijk zijn voor de bouwsector.

Mijnheer de minister-president, op dit ogenblik kan een derde van de totale oppervlakte die in Vlaanderen voor industrie is voorbehouden, niet of slechts onder bijzonder strenge voorwaarden worden gebruikt voor de bouw van bedrijven of voor andere initiatieven. Er zijn milieुरichtlijnen, bufferzones, stiltezones en straks ook nog de wertoets. Op zich kunnen we daar niets op tegen hebben, maar het wordt steeds moeilijker om een bepaalde grond operationeel te maken. De haven van Zeebrugge is daar een schoolvoorbeeld van. Men wil wel, maar men kan niet, en dat blokkeert grote investeringen.

Tijdens de debatten over de Septemberverslaging heb ik u hierover al aangesproken. De missing links vertegenwoordigen per provincie miljarden. De bouwsector vraagt daar zo snel mogelijk aan te beginnen. De CD&V-fractie staat volledig achter die bekommernissen van de bouwsector.

Welke initiatieven kan de regering nemen om tegemoet te komen aan de terechte vragen van de Vlaamse Confederatie Bouw ? In welke mate is er ook overleg met andere overheidsniveaus ? De federale overheid heeft hier zeker mee te maken, bijvoorbeeld alleen al omwille van de BTW. Ook op dat vlak kan een klein stapje in de goede richting worden gezet. Echter ook Europa, de provincies en de gemeenten zijn overheden die op een of andere manier tot een relance van de bouw in Vlaanderen kunnen bijdragen. Op welke manier kunnen de mogelijkheden worden gemaximaliseerd ?

Wanneer worden de grote projecten en potenties ontdaan van de hypotheek van ruimtelijke ordening en milieu ? Ik heb daar zonet voorbeelden van gegeven.

Mijnheer de minister-president, bent u niet van oordeel dat de Vlaamse regering extra inspanningen moet leveren inzake echte harde investeringen en minder ten voordele van consumptie ? Dit punt bespreken we al meer dan vier jaar in het Vlaams Parlement. Ten aanzien van de arbeidsintensiviteit is het beter te investeren in wegen en onderhoud en misschien iets minder in het openbaar vervoer. Ik verwijs naar de hele gratispolitiek. Er is altijd gepleit voor een tweesporenbeleid, ook door de VLD-fractie. In de begroting van Openbare Werken, die ik vrij goed ken, is er van een tweesporenbeleid totaal geen sprake. De exploitatiemiddelen van De Lijn zijn wel belangrijk, maar ten aanzien

Decaluwe

van de toegevoegde waarde en de arbeidskrachten kunnen we de bouwsector beter dienen door meer de nadruk te leggen op veilige schoolomgevingen, snelle doortochten en missing links in plaats van op de gratispolitiek.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Decaluwe, een ernstig en gefundeerd antwoord op uw vragen is noodgedwongen uitgebreid. Ik zal proberen een exhaustief antwoord te geven.

Vandaag worden we geconfronteerd met talrijke beperkingen in de bouwsector en de vastgoedsector in het algemeen. Een en ander vindt zijn oorsprong in het verleden. Het jaar 1997 is cruciaal. Toen werd het decreet op de bescherming inzake natuurbehoud goedgekeurd. Hierin wordt uitdrukkelijk gesteld dat uiterlijk in januari 2003 125.000 hectare VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) in Vlaanderen moet worden afgebakend. Er werd niet voorzien in een openbaar onderzoek. Daar bovenop dient de Vlaamse overheid nog eens 150.000 hectare natuurverwevingsgebied af te bakenen.

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu bevat een aantal belangrijke verbodsbepalingen die reeds van toepassing zijn bij de voorlopige afbakening van het VEN. De Vlaamse regering dient verdere verbods- en gebodsbepalingen en eventuele vrijstellingen bij besluiten vast te stellen. Voor elk VEN zou er tevens een natuurrichtplan moeten worden opgesteld waardoor belangrijke beperkingen inzake de landelijke functies niet uitgesloten zijn.

Via dit natuurbehoudsdecreet werden ook belangrijke aanpassingen aangebracht aan het bestaande bosdecreet. In dit verband werd een absoluut moratorium op ontbossingen ingevoerd, ook in gebieden die volgens de gewestplannen bestemd zijn voor wonen, industrie en recreatie. Aangezien reeds enkele bomen een bos kunnen vormen volgens het bosdecreet, werden talrijke eigenaars geconfronteerd met aanzienlijke waardeverminderingen waarvoor geen vergoeding verschuldigd was.

In hetzelfde jaar 1997 werd ook het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) definitief aangenomen. Hierin wordt eveneens gesteld dat er 125.000 hectare VEN-gebied, 150.000 hectare natuurverwevingsgebied, 38.000 hectare extra natuurgebied en 10.000 hectare extra bosgebied moet bij-

komen in Vlaanderen terwijl er geen vierkante meter woongebied mag bijkomen op de gewestplannen gedurende de periode 1994-2007 en slechts een kleine 7.000 hectare extra bedrijventerreinen. Ook de ruimte voor landbouw werd aan banden gelegd, vooral ten voordele van de ruimteclaim van het natuurbehoud.

Nog in 1997 werd de Vlaamse Wooncode goedgekeurd, waarin een nogal instellingsgerichte definitie van sociale woningen wordt ingeschreven. Een woning is volgens deze Wooncode slechts sociaal indien ze door een socialehuisvestingsmaatschappij, een gemeente, een OCMW en het Vlaams Woningfonds wordt gebouwd. Dergelijke definitie heeft bijgevolg weinig inhoud en verankert aldus het monopolie van het openbare initiatief inzake socialewoningbouw. Privé-initiatiefnemers kunnen ingevolge deze Wooncode zelf geen sociale woningen realiseren.

Bovendien heeft de toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening Baldewijns in hetzelfde jaar 1997 een ministeriële omzendbrief goedgekeurd waardoor de woonuitbreidingsgebieden praktisch exclusief werden voorbehouden voor socialewoningbouw of het openbaar initiatief. De aansnijding van talrijke privé-gebieden in het buitengebied werd aldus gedurende jaren geblokkeerd.

In hetzelfde jaar 1997 werden door de vorige Vlaamse regering belangrijke voorbereidingen getroffen om een vernieuwd decreet inzake de ruimtelijke ordening in Vlaanderen in het leven te roepen ter vervanging van de oude wet van 1962. Dit mondde in 1999, op het einde van de vorige legislatuur, uit in een definitief decreet waarin zeer strenge bepalingen werden opgenomen inzake zonevreemde gebouwen, weekendhuisjes, zonevreemde woningen in het algemeen en bedrijven. Ook het handhavingsbeleid van de overheid werd strenger dan ooit geformuleerd en toegepast met talrijke zware menselijke problemen tot gevolg.

Tot slot moet nog vermeld worden dat het einde van de 20e eeuw werd gekenmerkt door een planingscultuur : ik verwijs hier onder meer naar de milieubeleidsplannen en de ruimtelijke structuurplannen. Planning biedt enerzijds het voordeel een stuk zekerheid en continuïteit te bieden, ook ten aanzien van bijvoorbeeld de bouwsector. Dit is op zich een belangrijk gegeven voor de bedrijfswereld. Planning heeft anderzijds het nadeel dat een procesmatige aanpak wel eens voor vertraging kan zorgen. Bovendien is het vervelend dat er op dat ogenblik geen echte leidraad bestond voor de opmaak van deze plannen. Sommige plannen zijn bo-

Somers

vendien niet echt op elkaar afgestemd. Voor de eigenaar, voor de gemeente en voor de notaris is het bijzonder moeilijk geworden om precies te weten wat de toestand is van een perceel in Vlaanderen en wat er mag en niet mag.

Ook hebben de ervaringen met grote infrastructuurprojecten – denken we hierbij aan het moeizame proces van het Deurganckdok – ons geleerd dat een doordachte en planmatige aanpak van cruciaal belang is. Het is daarbij niet altijd nodig te spreken van "hypotheken". Het samen zoeken, binnen soms zeer stringente voorwaarden, naar geïntegreerde oplossingen lijkt een trager proces, maar is een zekerder pad om bepaalde doelstellingen te bereiken. Uiteraard moet hiervoor de nodige tijd worden uitgetrokken en moeten ook alle betrokkenen bereid zijn om zich een dergelijke vernieuwende aanpak eigen te maken.

Wat de Europese richtlijnen betreft, wordt de naleving ervan door de Europese Commissie voor alle lidstaten op dezelfde manier bekeken, wat concurrentievervalsing tegengaat. Bij een aantal van deze richtlijnen zijn in specifieke omstandigheden uitzonderingen mogelijk. De te voeren uitzonderingsprocedures om in aangeduide habitatgebieden toch werken te mogen uitvoeren, zijn overal en voor alle lidstaten dezelfde en hangen af van het voorkomen van prioritaire habitats en soorten en van de reden van de werken. Voor nationale veiligheid en volksgezondheid gelden bijvoorbeeld andere regels dan voor economische expansie. Zoals hiervoor al was aangevoerd, geldt dat een proactieve opstelling vaak een beter rendement oplevert dan wanneer men op het einde van de rit botst tegen de Europese Commissie of het Europees Hof.

Mijnheer Decaluwe, de Vlaamse regering heeft tijdens de laatste vier jaar een aantal belangrijke maatregelen getroffen om de fiscale druk op het vastgoed te verminderen en het bouwklimaat te stimuleren.

Op initiatief van de Vlaamse regering werd het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven – het FFEU – opgericht, waarin ongebruikte overschotten uit de meest uiteenlopende posten van het voorbije begrotingsjaar worden samengebracht. Het FFEU heeft tot nu toe elk jaar belangrijke extra investeringsimpulsen mogelijk gemaakt.

Er werd 25 miljoen euro of 1 miljard frank voorzien om stadsvernieuwingsprojecten te realiseren.

De proefprojecten zijn in de startfase. De zorg voor de steden is overigens een van de prioriteiten uit het regeerakkoord. Met het Stedenfonds wil de Vlaamse regering de leefbaarheid van de steden verhogen, zowel op stadsniveau als op wijkniveau.

Nooit eerder gaf het Vlaams Gewest zoveel geld uit aan rioleringen. De subsidie voor het aanleggen van rioleringen is op voorstel van de vorige minister van Leefmilieu Dua opgetrokken van 45 naar 65 miljoen euro. Dit is trouwens niet de enige wijziging : oorspronkelijk zou het subsidieprogramma begin 2000 aflopen. De Vlaamse regering heeft evenwel beslist de subsidieregeling structureel in de begroting te voorzien en de subsidieregeling bijgevolg onbeperkt in de toekomst te verlengen.

Naast deze aanpassingen voerde toenmalig minister Dua enkele vereenvoudigingen door in het subsidiebesluit en werden ook de subsidiepercentages opgetrokken. Minister Sannen gaat op de ingeslagen weg verder. Dit bewijst dat de Vlaamse regering ook vooruit wil met het rioleringsdossier.

Gemeenten dienden bijgevolg massaal projecten in. Het subsidieprogramma dreigde daardoor slachtoffer te worden van het eigen succes. Daarom heeft de Vlaamse regering op aangeven van voormalig minister Dua in 2002 7,5 miljoen euro extra voorzien op haar kredieten in het FFEU. In 2003 werd boven op het bestaande bedrag van 65,7 miljoen euro, zelfs 12,5 miljoen euro extra voorzien voor dit fonds. Daarnaast heeft op initiatief van minister Sannen de regering besloten om daarbovenop nogmaals 30 miljoen euro aan extra middelen ter beschikking te stellen. Dit betekent dat de laatste twee jaar meer subsidies voor rioleringen voorzien werden dan in de laatste 2 legislaturen samen ! Men kan dan ook bezwaarlijk stellen dat deze Vlaamse regering onvoldoende inspanningen levert om het waterzuiveringsbeleid te versnellen.

Even ter herinnering : het aanleggen van riolen is eigenlijk voor 100 percent een gemeentelijke bevoegdheid. Het Vlaams Gewest hoeft dit eigenlijk allemaal niet te doen. Maar omdat de Vlaamse ministers alle begrip hebben voor de penibele budgettaire situatie van de gemeenten, die aan alle kanten met vragen overstelpt worden, willen ze deze extra inspanningen graag opbrengen.

Nog binnen de leefmilieusector wil ik ook de aandacht vestigen op de extra inspanningen die zijn geleverd voor bodemsanering. Naast de verhoging van de reguliere budgetten voor bodemsanering, werd binnen het FFEU 7,5 miljoen euro extra voorzien voor saneringen, onder meer bestemd

Somers

voor PPS-projecten (publiek-private samenwerking) in het kader van de brownfielddaanpak. Drie belangrijke brownfieldprojecten zullen binnenkort worden uitgevoerd : Gent, Mol en Willebroek. Ik wil er ten slotte nog op wijzen dat ook het zogenaamde sitedecreet van 18 mei 2001 tot wijziging van het bodemsaneringsdecreet, aan de Vlaamse regering veel mogelijkheden biedt om eventuele struikelblokken in dossiers op het vlak van de bodemsanering uit de weg te ruimen.

De voorbije jaren slaagde de Vlaamse regering erin de investeringen in infrastructuur op peil te houden of te laten stijgen. Zo steeg het investeringskrediet van minister Bossuyt voor de wegen van 192 miljoen euro in 1996 naar 415 miljoen euro in 2002. We moeten toegeven dat deze stijging in schril contrast staat met de investeringen in infrastructuur door de lokale overheden.

Voor infrastructuurprojecten verwijs ik naar de voorziene ontsluiting van de luchthaven van Zaventem, de verbreding van de sporen voor het GEN (Gewestelijk Expressnet) in de Vlaamse Rand rond Brussel en de spoorwegtunnel Liefkenshoek voor de haven van Antwerpen, die alle in het RSV zijn opgenomen en waarvoor RUP's een faciliterende rol spelen.

Voor het wegennet wordt uitvoering gegeven aan het RSV door het wegwerken van verschillende missing links en door herstructureringen, zoals de R4 te Gent, de N49 of N31 en de Ax te Zeebrugge. Daarnaast zijn er investeringen in het beleidsdomein Mobiliteit die een belangrijke rol spelen, zoals de infrastructuurwerken voor alle modi in en rond Antwerpen.

In de begrotingen van 2003 en 2004 werden door de opeenvolgende ministers van Mobiliteit, de heren Stevaert en Bossuyt, extra kredieten bekomen binnen het FFEU om de gevaarlijkste punten in Vlaanderen weg te werken. Deze extra inspanning zal gedurende vijf jaar worden volgehouden. De uitvoering van al deze projecten omtrent verkeersveiligheid levert extra werk op voor de aannemers van wegenwerken. Ook werden de voorbije jaren extra middelen vrijgemaakt voor de aanleg van fietsinfrastructuur. Voor deze projecten kunnen de lokale besturen het voortouw nemen.

Er is bovendien in het verleden nog nooit zoveel geïnvesteerd in socialewoningbouw als nu. De verhoogde inspanningen tijdens deze legislatuur worden ook in 2004 voortgezet en zelfs opgevoerd

door een extra voorziening van 12,39 miljoen euro in het FFEU. Dit brengt het totaal investeringsvolume samen met de rechtstreekse subsidiëring op 364,463 miljoen euro of 14,7 miljard frank. Er wordt gewerkt aan de bouw van 15.000 sociale huurwoningen. Minister Keulen zit volledig op schema en maakt zich sterk dat dit streefcijfer zal worden gehaald.

In het kader van het sociaal woonkrediet werd de maximale verkoopwaarde van de woningen eind 2002 drastisch opgetrokken, zodat meer mensen goedkoper woningen kunnen kopen of bouwen. Vandaag is het dus mogelijk om op de private markt een individuele woning te kopen voor 123.000 euro en tegelijk te genieten van een sociaal woonkrediet zonder dat er rekening moet worden gehouden met inkomensgrenzen.

Eerstdaags wordt het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2003 gepubliceerd houdende de verzekering gewaarborgd wonen. Als iemand onvrijwillig werkloos of arbeidsongeschikt wordt, helpt de Vlaamse overheid hem bij het afbetalen van zijn hypothecaire lening. De verzekering is gratis en de verzekerde is 10 jaar verzekerd. Het eerste jaar ontvangt men een effectieve tegemoetkoming van 100 percent, het tweede jaar 80 percent en het derde jaar 60 percent.

De bedoeling van deze verzekering is de aarzeling weg te nemen bij de bouwer, verbouwer of koper van een woning in tijden van economische onzekerheid en risico van werkloosheid, en hem of haar een tijdelijk vangnet te bieden. Aldus draagt deze verzekering bij tot het consumentenvertrouwen en wil ze de bouwactiviteit in Vlaanderen een duwtje in de rug geven.

Om de renovatie binnen de stedelijke centra aan te moedigen werd de inwerkingtreding van het nieuwe verhoogde kadastraal inkomen met vijf jaar uitgesteld voor een gerenoveerde woning die was opgenomen in het register van de verwaarloosde of onbewoonbare panden. In die periode blijft de onroerende voorheffing dan berekend op basis van het vorige lagere kadastraal inkomen.

Op federaal niveau wordt een substantiële belastingvermindering ingevoerd voor de uitgaven die zijn betaald voor de renovatie van een woning van minstens 15 jaar oud die gelegen is in een gemeente waar het woon- en leefklimaat moet worden verbeterd. Ik verwijs bovendien naar de verlaging van de schenkingsrechten op bouwgronden bestemd voor woningbouw. Waar dit bedrag vorig jaar nog 4.250 euro of 170.000 frank was bij de schenking

Somers

van een bouwgrond ter waarde van 100.000 euro, zal dit met toepassing van de nieuwe tarieven nog 2.250 euro of 90.000 frank bedragen.

Ik verwijs tevens naar de vermindering en de meeneembaarheid van de registratierechten en naar de relatief recente omzendbrief van minister Van Mechelen om de woonuitbreidingsgebieden versneld aan te snijden. Ik wijs ook op de inspanningen om naast de ecologische en de planologische behoeften ook oog te hebben voor de bedrijfseconomische noden, waarvoor het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie in het leven werd geroepen, dat onder meer cijfers over de behoefte aan bedrijventerreinen heeft opgeleverd waar men bij de opstelling van een volgend Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet meer naast zal kunnen kijken.

De stringente regeling inzake zonevreemde constructies werd aanzienlijk versoepeld. Een aantal belemmerende voorwaarden voor de mogelijkheid tot herbouwen in niet-kwetsbare gebieden werden afgeschaft. Structurele instandhoudings- en verbouwingswerken in kwetsbare gebieden werden mogelijk gemaakt. Zonevreemde bedrijven kunnen nu via planologische attesten op een relatief snelle manier uitbreiden. Op die manier werd opnieuw rechtszekerheid geboden aan de meer dan 150.000 eigenaars van zonevreemde woningen en de circa 23.000 zonevreemde bedrijven en hun 77.000 werknemers.

Voor bouwwerken voor bedrijvigheid in het buitengebied heeft minister Van Mechelen in het afgelopen jaar 33 ministeriële besluiten goedgekeurd voor sectorale plannen zonevreemde bedrijven. Hierbij werd een oplossing geboden voor de dringende ruimtelijke problematiek van 214 bedrijven. In diezelfde periode werden 38 voorontwerpen voor sectorale plannen zonevreemde bedrijven ingediend. Hierin worden door de betrokken gemeenten oplossingen voorgesteld voor 300 bedrijven. Daarnaast zijn tot op heden 56 procedures lopende of in voorbereiding voor een planologisch attest.

Ook de afschaffing van het moratorium op ontbossingen in woon- en industriegebieden is een verwezenlijking uit de huidige regeerperiode. De eigenaar kan op zijn bebost bouwperceel nu toch een woning of bedrijfsruimte optrekken in tegenstelling tot vroeger, toen hij geen vergunning tot ontbossing verkreeg. Er werd een mogelijkheid gecreëerd voor openbaar onderzoek bij de VEN-afbakening. Het maatregelenbesluit met betrekking

tot het VEN is mede hierdoor wezenlijk aangepast om maximaal tegemoet te komen aan de noden van de bedrijven en de woningen. De afbakening van elk nieuw vogel- en habitatrichtlijngebied zal ook aan een openbaar onderzoek onderworpen moeten worden.

Dankzij de Vlaamse regering is er een aankoopplicht en/of vergoedingsplicht voor de overheid ingevoerd in verschillende bestaande en op til zijnde reglementeringen. Ik denk daarbij aan de zonevreemde constructies die na een ramp niet meer zouden kunnen worden herbouwd, aan een ernstige waardevermindering van een goed indien het in een vogel- of habitatrichtlijn is gelegen, en aan het inkomensverlies ingevolge gebruiksbepalingen in de VEN-gebieden en in de overstromingsgebieden.

Rechtszekerheid betekent ook deregulering. Welnu, op het vlak van ruimtelijke ordening werden veel verouderde plannen van aanleg tijdig afgeschaft. Het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening werd op tal van technische en operationele punten bijgestuurd. Tal van kleine werken werden vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning en van het advies van de gemachtigde ambtenaar. De verplichting eerst te beschikken over een certificaat van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur vooraleer een regularisatieaanvraag te kunnen indienen, werd afgeschaft. Voor het eerst verjaren bouw misdrijven nu zoals alle andere misdrijven en kan men niet tot in de eeuwigheid vervolgd worden.

Een ander belangrijk voorbeeld van deregulering betreft het ontwerp van decreet milieuvoorwaarden, dat enkele weken geleden door minister Sannen bij het Vlaams Parlement werd ingediend. Dit maakt een zeer belangrijke administratieve vereenvoudiging mogelijk voor naar schatting 100.000 Vlaamse KMO's. Wie vandaag als ondernemer aan de slag wil in Vlaanderen moet zich door Vlarem I en Vlarem II worstelen : samen goed voor 1.400 pagina's in kleine druk.

Op basis van het decreet milieuvoorwaarden zullen voor naar schatting de helft van de bedrijven pakketten van standaardvoorwaarden per bedrijfssector worden uitgewerkt. Voor een deel van de klasse-2-bedrijven wordt de vergunning vervangen door een meldingsplicht. Aldus wordt het veel eenvoudiger bij de start van een nieuw bedrijf te weten wat er op het vlak van milieu wordt verlangd. Ook voor bestaande bedrijven zal de regelgeving veel transparanter worden.

Somers

De Vlaamse regering wenst op dit spoor verder te gaan. Onlangs werd een ontwerp van decreet door de Vlaamse regering goedgekeurd waarin een nieuwe reeks wijzigingen wordt voorgesteld aan het stedenbouwdecreet dat tijdens de vorige legislatuur tot stand is gekomen. Een belangrijke innovatie is dat wanneer de gemachtigde ambtenaar geen advies heeft uitgebracht binnen de vijftig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag, aan de adviesvereiste mag worden voorbijgegaan. Het zal dus in de toekomst niet mogelijk zijn dat het dossier maanden of zelfs jaren geblokkeerd blijft.

Een eigenaardige vaststelling is dat het huidige decreet geen geografische fasering van verkavelingsvergunningen meer toelaat en ook het gefaseerd verval van verkavelingen uitsluit. Anderzijds wordt in het huidige decreet wel voorzien in de uitvoering van wegenwerken in termijngebonden fasen. Dit alles is verwarrend. Thans wordt de geografische fasering van verkavelingen weer mogelijk, evenals het gefaseerd verval van de verkavelingsvergunningen. Het ontwerp van decreet wordt thans in het Vlaams Parlement besproken.

In het ontwerpdecreet betreffende de erfgoedlandschappen werd er uitdrukkelijk op toegezien dat de ankerplaatsen op de landschapsatlas geen beoordelingsgrond vormen voor privé-vergunningen. Dit ontwerp van decreet ligt thans ter bespreking voor in het Vlaams Parlement.

De bewuste perimeter van 700 meter rond de vogel- en habitatrictlijngebieden is het gevolg van een dienstorder van LIN (departement Leefmilieu en Infrastructuur). Ik zal minister Sannen vragen het nodige te ondernemen om deze dienstorder te herzien en te beperken tot wat de Europese regelgeving oplegt. De vogelrichtlijngebieden, die in 1988 werden afgebakend, zijn tevens dringend aan herziening toe. Ik stel overigens vast dat de overlappings van de vogelrichtlijngebieden hoofdzakelijk betrekking hebben op industrieterreinen op de linkeroever te Beveren en in Zeebrugge.

Bij de opmaak van de strategische plannen voor de zeehavens wordt intensief overleg gevoerd en naar integrale oplossingen gezocht. Dit is niet alleen een moeilijke evenwichtsoefening voor alle deelnemers. De gevonden oplossingen dienen tevens een traject van opeenvolgende procedures af te leggen waarin zowel experts als de brede bevolking worden geraadpleegd. Elke vertraging in dit traject van opeenvolgende procedures heeft tot gevolg dat het moment waarop de bouwsector actief betrokken

raakt, eveneens opschuift. Mede daarom betracht de Vlaamse regering al langer de vereenvoudiging van procedures en regelgeving, maar een merkbaar deel van deze procedures wordt vanuit Europees beleidsniveau gevraagd, waardoor vereenvoudiging of versnelling van procedures slechts moeizaam te realiseren is.

Op het vlak van milieuwetgeving is het onder meer de bedoeling van de Vlaamse regering om de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning te integreren in één allesomvattende vergunning, zoals dat thans de regel is in de andere gewesten.

Er wordt op dit ogenblik werk gemaakt van een decretaal kader inzake ruimtelijke economie. Bovendien wordt thans een regeling uitgewerkt om verontreinigde sites en panden opnieuw te recyclen tot volwaardige bedrijfs- en woonruimtes.

Minister Van Mechelen maakt zich sterk dat er tijdens deze legislatuur nog een extra 1.000 hectare aan bedrijventerreinen zal worden afgebakend, al dan niet in het kader van de afbakening van de stedelijke gebieden.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd bindend vastgelegd dat een bijkomend aanbod van 6.964 hectare bedrijventerrein gerealiseerd dient te worden over de planperiode 1994-2007. De realisatie van dit aanbod is een gezamenlijke taak voor de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten. De Vlaamse overheid heeft de taak om hiervan 4.100 hectare te bestemmen. Dit gebeurt door planningsprocessen voor het afbakenen van de groot- en regionaalstedelijke gebieden, door de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal en door het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen voor historisch gegroeide bedrijven.

Vanuit het gewestelijk niveau en binnen de 4.100 hectare werd of wordt het volgende voorzien voor bedrijvigheid : 723 hectare gerealiseerd via gewestplanwijzigingen en plannen van aanleg in de periode 1994-2002 ; 124 hectare gerealiseerd via gewestelijke goedgekeurde RUP's (ruimtelijke uitvoeringsplannen) voor afbakeningen van stedelijke gebieden, voorafnames op afbakeningsprocessen en historisch gegroeide bedrijven ; 659 hectare voorzien in RUP's voor afbakeningen van stedelijke gebieden, het Economisch Netwerk Albertkanaal, voorafnames op afbakeningsprocessen en historisch gegroeide bedrijven en abstractie makend van de formele goedkeuringsprocedures ; 769 hectare op middellange termijn vanuit afgeronde pro-

Somers

cessen ; minimaal 460 hectare voor lokale initiatieven in gemeenten die geselecteerd zijn in processen van Vlaams niveau.

Dit betekent dat reeds drie vierde van de gewestelijke planningstaak voor bijkomend aanbod bedrijventerrein bestemd is of klaar is om bestemd te worden. Het is evident dat het bestemmen van deze oppervlakte heeft geleid en zal blijven leiden tot een impuls voor de bouwsector. De stimulering zal niet snel stilvallen want tot 2007 zal het resterend pakket van 1.360 hectare noodzakelijk zijn voor een aantal zaken. Om te beginnen zal het noodzakelijk zijn voor het aanbod in lopende processen zoals het grootstedelijk gebied Antwerpen, het op te starten proces Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, het aanbod voor de opnieuw te starten processen en voor historisch gegroeide bedrijven. Voorts zal het ook noodzakelijk zijn voor een reservepakket van 347 hectare voor het Economisch Netwerk Albertkanaal – en ga zo maar door.

Aldus zal vanuit het RSV de bouwsector omvangrijke impulsen krijgen en initiatieven kunnen nemen voor realisatie en inrichting van de bedrijventerreinen. Er zullen ook impulsen komen van de initiatieven genomen door provincies en gemeenten, want deze zullen samen nog zorgen voor 2.900 hectare voor aanbod van bedrijventerreinen. De provincies en gemeenten werken met hun processen aan de kleinstedelijke gebieden, de economische knooppunten en de lokale bedrijventerreinen in het buitengebied, waardoor op dit niveau de resultaten zichtbaar aan het worden zijn.

Onder impuls van minister Keulen werd een werkgroep opgericht om de talrijke voorkeuren op gecoördineerde manier aan te pakken. Op 1 januari 2004 zal de regeling van het grondverzet in werking treden. Hierdoor wordt meer rechtszekerheid geboden aan aannemers die dagelijks met dit grondverzet geconfronteerd worden en tot op heden een groot risico lopen op aansprakelijkheid indien de grond vervuild blijkt te zijn.

Via publiek-private samenwerkingsverbanden zal gestreefd worden naar win-winsituaties tussen de overheid en de privé-sector. De eerste proefprojecten op private gronden in de woningbouwsector in West-Vlaanderen en Limburg kunnen een succes worden genoemd. Daarom werd beslist om het systeem in heel Vlaanderen toe te passen. Er zal hiervoor 45 miljoen euro worden uitgetrokken binnen het investeringsprogramma van de VHM (Vlaamse Huisvestingsmaatschappij) in 2005. De aanbestedingen worden nog in oktober van dit jaar aangekondigd. Er wordt bovendien nog eens 25 miljoen euro uitgetrokken voor publiek-private samenwerkingsverbanden in de sociale huisvesting op publieke gronden. Het is de bedoeling om in november van dit jaar de gepaste partners te selecteren.

Ook in andere sectoren zal actief gezocht worden naar PPS-projecten. Zo wordt voor de ondertunneling van de Krijgsbaan aan de luchthaven van Deurne en de aansluiting met de bestaande toegangswegen ook gebruik gemaakt van het systeem van PPS. Om het omvangrijke Masterplan Antwerpen uit te voeren, werd op initiatief van minister Bossuyt de NV BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel) opgericht, die zal instaan voor de realisatie van de grootschalige infrastructuurwerken in en rond Antwerpen. De voorbije jaren zijn bijzondere inspanningen geleverd voor infrastructuurwerken in havens en waterwegen. De aanleg van de vele kaaimuren is slechts één van de voorbeelden.

Op internationaal vlak dienen wij de arbitrageprocedure af te wachten tussen Nederland en België in verband met de aanleg van de IJzeren Rijn. Ook de verdieping van de Westerschelde blijft onze prioriteit. Overleg met Nederland blijft dus cruciaal.

Wat prioriteiten betreft, moet bovendien gewezen worden op een belangrijk gegeven : de Vlaamse overheid kan zelf haar prioriteiten meegeven inzake spoorweginfrastructuur van de NMBS en tegelijk de uitvoeringstermijn van belangrijke projecten versnellen via het systeem van prefinanciering. Op die manier moet de noodzakelijke spoorweg onder de Schelde klaar zijn in 2009 in plaats van in 2014. Dit komt de hele Vlaamse economie ten goede.

Bovendien wil ik het belang onderstrepen van het Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC). Gemiddeld tweemaal per jaar is er overleg tussen de bouwsector en de Vlaamse regering. Wat de problematiek van de overlappingen van verschillende plannen en reglementeringen betreft, werd op de laatste vergadering van het Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC) beslist dat er een werkgroep zou worden opgericht, onder de verantwoordelijkheid van minister Van Mechelen. Het was de bedoeling dat eerst de nodige informatie wordt verzameld, op basis waarvan concrete acties kunnen worden voorgesteld.

Aansluitend hierop herinner ik eraan dat deze problematiek ondertussen werd opgenomen als een afzonderlijk project in het kader van de opmaak van het Actieplan Reguleringsmanagement 2003-

Somers

2004. Er wordt inderdaad een afzonderlijk project voorgesteld, met als doel een goed overzicht te geven van alle sectorale wetgeving – ook op internationaal niveau – met een impact op de ruimtelijke planning en vergunningverlening. Omwille van de omvang van de studie zal dit wel tijd vergen. Tegen midden 2004 zou een eerste werkdocument klaar kunnen zijn. Ondertussen zoekt Arohm in de verschillende afbakeningsprocessen actief naar de best mogelijke locaties, vanuit de wensen inzake bedrijvigheid én vanuit de mogelijkheden inzake natuur-, landschap- en monumentenreggeving, om conflicten van Vlaams niveau te vermijden.

Op de volgende VBOC-vergadering van 5 november 2003 wens ik met de sector ook van gedachten te wisselen over de oprichting voor een soort garantie-instituut voor de woningbouw naar Nederlands model, met vertegenwoordigers van de overheid, de vastgoedsector en de consumentenbond. Dit moet de kwaliteit van de woningen ten goede komen.

Mijnheer Decaluwe, ik wil nog even stilstaan bij uw vraag of de Vlaamse regering geen extra inspanningen moet leveren inzake investeringen en minder voor consumptie. Ten eerste kan de vraag worden gesteld wat u concreet bedoelt met consumptie. Is consumptie per definitie tegengesteld aan investeringen ?

Ten tweede vermoed ik dat u onder consumptie ook het betalen van lonen verstaat. Een aantal fiscale maatregelen hebben geleid tot een lastenverlaging voor de Vlaamse burgers, waardoor deze uiteraard meer koopkracht overhouden. Het is ontegensprekelijk zo dat deze Vlaamse regering zeer grote inspanningen heeft geleverd inzake het optrekken van de lonen in verschillende sectoren. Denken we maar aan diverse CAO's voor onderwijs, welzijn en ambtenaren, aan de regularisatie van bepaalde nepstatuten enzovoort. Met andere woorden, het economische raderwerk is mijns inziens veel complexer, met tal van correlaties en wisselwerkingen, zodat men dit hier niet mag simplificeren en men dus niet mag vervallen in een eenvoudige zwart-witte tegenstelling van investeringen versus consumptie.

Als de Vlaamse regering besluit de lonen van grote groepen binnen onze samenleving te verhogen, en tevens beslist een grote groep van onze arbeidende populatie te laten overstappen van een grijs en onvolwaardig statuut naar een volwaardig arbeidssta-

tuut, zoals is gebeurd met de regularisatie van DAC'ers en gesco's, dan impliceert dit tevens dat deze mensen en hun gezinnen meer financiële stabiliteit en zekerheid krijgen. Die grotere zekerheid zal hen in staat stellen om ook privé een aantal investeringen op te starten, terwijl dat vroeger in hun onzekere statuut vrijwel uitgesloten was. Tevens kan een verhoogde consumptie ook onze bedrijven aanzetten tot uitbreidingsinvesteringen, wanneer de vraag groter wordt dan de huidige productiecapaciteit. Dus nogmaals : ik denk dat het verkeerd is investeringen en consumptie als tegenpolen te beschouwen.

Ten derde ben ik van mening dat het bijna een misvatting moet zijn te stellen dat we minder zouden investeren dan vroeger. De cijfers bewijzen dit trouwens. Uiteraard is de oprichting van het FFEU niet vreemd aan deze evolutie. Ik beklemtoon nogmaals dat het FFEU juist werd gecreëerd om extra investeringen te kunnen doen en ervoor te zorgen dat de gewestuitgaven niet langer worden weggedrukt door de expanderende gemeenschapsuitgaven. De cijfers tonen aan dat de investeringskredieten nog nooit zo hoog hebben gelegen als in deze zittingsperiode.

Uit het overzicht van de uitvoering van de investeringsprogramma's van de begrotingen van 1995 tot heden blijkt dat de middelen beschikbaar voor investeringen meer dan substantieel zijn toegenomen, vanaf 1999 namelijk met meer dan 50 procent. De vastleggingsmachtigingen in 2004 zijn met ongeveer 80 procent toegenomen tegenover die van 1995. In 2004 ging het over 1.308 miljoen euro, in 1995 over 722 miljoen euro. De reguliere vastleggingskredieten zijn gestegen van ongeveer 775 miljoen euro in 1995 naar ongeveer 1.315 miljoen euro in 2004.

Er wordt alweer verwezen naar de slechte financiële toestand van de gemeenten. Zowel de objectieve studie van Dexia eerder dit jaar als het HRF-rapport van 2003 spreken echter merkwaardig genoeg deze stelling met harde cijfers tegen. Het gezamenlijk vorderingensaldo van de gemeenten is bijvoorbeeld in 2002 aanzienlijk verbeterd. In 2001 bedroeg het vorderingensaldo nog -0,1 procent van het BBP, terwijl dat in 2002 reeds +0,2 procent van het BBP was, of een verbetering met 0,3 procent BBP. Vanuit mijn lokale verantwoordelijkheid ben ik echter de eerste om die cijfers enigszins te relativeren.

Ten slotte wil ik nog even stilstaan bij het ambigue karakter van een aantal vragen. CD&V vraagt blijkbaar voor alles meer. Nochtans is politiek keu-

Somers

zes maken. Het is erg gemakkelijk, men zou zelfs durven zeggen populistisch – hoewel ik dat woord niet wil gebruiken –, om steeds voor alles meer te vragen, maar dan wel steeds zonder te zeggen wat er niet meer hoeft te worden gedaan en waar er mag worden afgebouwd. Sommigen zouden dat althans kunnen zeggen. Worden er CAO's afgesloten, dan horen we de oppositie al gemakkelijk nog meer geld vragen. Ik doel daarbij niet op u, mijnheer Decaluwe : u bent daar beheerster in. Wordt er gesproken over investeringen, dan vragen sommigen nog meer geld. Wordt er gesproken over meer inspanningen op het gebied van wetenschapsbeleid, dan vragen sommigen nog meer geld. Maar dat geldt ook omgekeerd : worden er grotere begrotingsoverschotten vooropgesteld, dan wordt er een nog groter overschot gevraagd.

Dat alles samen gaat natuurlijk niet. Het is de rol van de oppositie om dit te vragen, maar als we de rekensom maken, dan wordt dit moeilijk. Uit het voorafgaande blijkt duidelijk dat deze Vlaamse regering echt in de verschillende beleidsdomeinen haar verantwoordelijkheid heeft genomen en daarbij keuzes heeft gemaakt in functie van een maximale maatschappelijke meerwaarde. Dit lijkt mij het beste mengsel dat de regering kon voorstellen inzake investeringen en consumptieve bestedingen, in het geheel van de sociale en economische context en gelet op de verbintenissen inzake begroting die de regering in het verleden is aangegaan en die we nu terecht moeten nakomen.

Ten slotte wil ik verwijzen naar de officiële voorstelling van het recente jaarrapport van de Vlaamse Confederatie Bouw, op 18 september jongstleden. Minister Van Mechelen werd naar aanleiding hiervan in het bijzonder gehuldigd omdat hij de jongste jaren voor de bouwsector heel wat heeft betekend. Dit bewijst nogmaals dat deze Vlaamse regering zich actief heeft ingezet voor de bouwsector.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Na het horen van het antwoord ben ik er toch van overtuigd dat de Vlaamse Confederatie Bouw niet enthousiast zal zijn. U geeft hier het ene zegebulletin na het andere, zodat de vraag rijst wat nu uiteindelijk het probleem is dat de VCB signaleert. In de Bouwkroniek leest men compleet andere dingen. Minister van Mechelen heeft inderdaad een prijs gekregen, maar dat heeft niets te maken met deze problematiek en be-

tekt niet dat de Vlaamse regering een goed beleid zou voeren.

Ik analyseer even uw antwoord. Een groot deel van de problemen zouden zijn gecreëerd in 1997. Mijnheer de voorzitter, ik stel dat vast. We moeten terzake voor een deel schuld bekennen. We moeten het zeggen zoals het is. Maar anderzijds stel ik vast dat een aantal scheefgegroeide zaken nog steeds niet zijn rechtgetrokken. U zegt het decreet inzake de ruimtelijke ordening te zullen aanpassen. Dat gebeurt nu al voor de vierde maal. Men had dit beter in één keer goed aangepast, zodat er rechtszekerheid is en men de zaken niet telkens moet aanpassen, ook door uitspraken van het Arbitragehof. Maar dat is de kwestie niet.

U maakt zich sterk dat de zaken op het gebied van ruimtelijke ordening goed verlopen. U hebt een paar maal verwezen naar de problematiek van de afbakening van de stedelijke gebieden. Welnu, die is een regelrechte klucht. De afbakening van Aalst is 1 maand geleden goedgekeurd. Dan is er Kortrijk, mijn regio. Ik heb minister Van Mechelen zowat gestalkt terzake. Ik zal dit opnieuw moeten doen. Na bijna 6 jaar is die afbakening er nog steeds niet. Vandaag weet men niet van een groot aantal woongebieden of ze nu al dan niet in het stedelijk gebied liggen. Dat is cruciaal, ook voor de woonprijzenpolitiek. Het feit dat men niet weet waar die gronden gaan terechtkomen en de vraag hoe het zit met het vrijgeven heeft een weerslag op vraag en aanbod en op het bepalen van de prijzen.

U schermt met het grote succes van de PPS-formule. Ik raad u aan u eerst eens goed te informeren. Het grote PPS-verhaal van deze Vlaamse regering was inderdaad een groot succesverhaal. Ernst & Young hield hier ronkende uiteenzettingen over. Dat ging duizenden woningen opleveren. Ze zouden er al staan. Maar het eerste wat minister Keulen in augustus heeft gedaan is een omzendbrief sturen naar de bouwmaatschappijen, met de mededeling dat de succesvolle pilootprojecten werden afgeblazen, daar er door de regering werd beslist over te gaan tot een nieuw PPS-systeem en een grote debudgetteringsoperatie. Er zouden nauwelijks 450 woningen worden gebouwd. Daarmee zou men beginnen in juli 2004. Dat is dus een slag in het water.

Hetzelfde geldt voor de BAM. Minister Bossuyt heeft terzake grote oefeningen gedaan in Antwerpen, maar tot op vandaag weet men nog niet hoe men dit gaat financieren. Gaat men tol heffen of niet ? Dat is natuurlijk een cruciale vraag. Ik besef natuurlijk dat het niet interessant is om voor de

Decaluwe

verkiezingen aan te kondigen dat er tol moet worden betaald. Ik ken maar één geslaagd experiment inzake PPS, namelijk dat van de kaaimuren. Dat voorbeeld haalde u zelf aan. Maar voor het overige moet ik de eerste goede PPS-operatie nog zien die kwaliteit oplevert en die voor zowel de privé-sector als de Vlaamse begroting op korte en middellange termijn winst oplevert. Ik vind dit een gemiste kans.

U verwees ook naar het FFEU. Op papier kloppen de cijfers vanzelfsprekend. Maar is men al aan het uitbesteden en werken aan het uitvoeren aan fietspaden, zwarte punten en grote missing links? Voor het overgrote deel niet. Een schoolvoorbeeld zijn de Leiewerken in Kortrijk. Die zijn anderhalf jaar geblokkeerd geweest wegens bodemvervuiling en de milieureglementering. Op papier probeert men dus goede dingen te doen. Men legt zaken vast. Maar wat de aannemers en de Confederatie Bouw interesseert, is de vraag of ze daadwerkelijk kunnen werken, niet de boodschap dat ze werk zullen krijgen. Dat is hun bekommernis.

Men moet deze inspanningen ook niet overschatten. Deze Vlaamse regering beloofde een extra inspanning van 15.000 woningen. Maar toen ik net actief was in de socialewoningbouw, al een hele tijd geleden, dan bouwden we er gemakkelijk 15.000 per jaar, met de toenmalige Nationale Maatschappij voor de Huisvesting. Nu spreekt men van een enorme stunt wanneer men het heeft over 15.000 woningen op 5 jaar. Dit is dus allemaal heel relatief als men gaat vergelijken.

Ik ga in op een laatste element, maar ik ben ervan overtuigd dat uw antwoord nog elementen zal opleveren om nieuwe initiatieven te nemen. U verwijst voortdurend naar de problematiek van het planologisch attest en de ruimtelijke ordening. U weet dit misschien niet, maar ook hier staat de praktijk haaks op de theorie. Dat is allemaal goed in theorie, maar als een bedrijf dat attest aanvraagt, zal het dat waarschijnlijk wel krijgen, maar dan staat het nog nergens. Men verplicht zo de gemeenten een initiatief te nemen, en dan begint het pas. Tussen de theorie en de praktijk gaapt een enorme kloof.

U kunt misschien enthousiast zijn, maar men zal toch wel op de begane grond moeten belanden. We mogen niet virtueel bezig zijn. Ik ben overtuigd van uw goede bedoelingen, maar als de politiek enige geloofwaardigheid wil hebben, dan zal dat niet gebeuren met peptalk in dit parlement. De aanne-

mers, de initiatiefnemers, de zelfstandigen en de starters ter plaatse zullen moeten voelen dat, wanneer ze iets vragen, dat op vrij korte termijn en efficiënt werkelijkheid wordt. Dat is de bekommernis van de VCB wat investeringen betreft. De overheid wil vaak wel, maar door allerhande regeltjes kan dit niet.

In elk geval, mijn oud-collega Coens zal opgetogen zijn wanneer u het had over mogelijke perspectieven voor de haven van Zeebrugge, in verband met de evaluatie van de habitatrichtlijn. Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de lokalisatie van welzijnsvoorzieningen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de lokalisatie van welzijnsvoorzieningen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is geïnspireerd door een aantal gevallen in de praktijk waarover me vragen hebben bereikt. Ook als minister van Begroting hoort u ongetwijfeld regelmatig dat de welzijnssector wordt geconfronteerd met wachtlijsten. Elk initiatief om die wachtlijsten weg te werken is welkom. Dan kan het gaan over initiatieven inzake kinderopvang, inzake ouderenzorg, inzake personen met een handicap.

Concreet verloopt dit zo dat een aantal initiatiefnemers – openbare besturen of VZW's of vennootschappen met een winstgevend doel – op zoek gaan naar grond om er een kinderdagverblijf, een rustoord, een instelling voor personen met een handicap of een andere welzijnsvoorziening te bouwen. Sommige mensen stellen vast dat het stuk grond dat ze hebben gekocht, in een woonzone ligt. Zij gaan eerst bij de gemeente vragen of het mogelijk is daar een kinderdagverblijf op te starten. Soms gebeurt het dat, zelfs indien men bij de ge-

Becq

meente stelt dat dit wel kan, ze naderhand worden teruggefloten door de hogere overheid.

Ik hoorde ook het verhaal van een aantal mensen die een initiatief wilden nemen voor personen met een handicap. U weet dat er een uitbreiding binnen de sector voor personen met een handicap in het vooruitzicht wordt gesteld. Zo zou er 200 miljoen euro extra komen om mensen bijkomend te kunnen opvangen. U weet echter ook dat de VIPA-middelen (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) en de infrastructuurmiddelen niet zo groot zijn. Die mensen die een initiatief willen nemen worden dan bijvoorbeeld geconfronteerd met regels inzake ontbossing, met een heel grote meerkost tot gevolg. Dat maakt het hun ook weer moeilijk om van start te gaan met hun initiatief en op hun wijze een bijdrage te leveren aan het wegwerken van die wachtlijsten.

Ik heb een en ander opgezocht : de zaken zijn niet altijd even duidelijk voor initiatiefnemers. Ze moeten vaak van hot naar her gaan om te onderzoeken hoe de vork in de steel zit. Ze vinden niet altijd de nodige ondersteuning. Enig onderzoek leert me dat woongebieden ook bestemd zijn voor sociaal-culturele inrichtingen en openbare nutsvoorzieningen. Het Milieuzakboekje verwijst in verband met die nutsvoorzieningen naar initiatieven gericht op de bevordering van het algemeen belang, zoals scholen en ziekenhuizen. Ik denk dat dit dus ook de kinderopvang en de ouderenzorg behelst.

Daarnaast zijn er ook de gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen. Dat is een aparte gebiedscategorie, met een eigen reglementering. Dat geeft enige onduidelijkheid, zeker voor privé-initiatieven met een commercieel oogmerk. Het ligt voor de hand dat iets van openbaar nut moet zijn wanneer het gaat over een openbaar initiatief. Maar als men voor alle regels inzake het tewerkstellen van personeel en dergelijke aangewezen is op de niet-openbare sector, dan lijkt het erg vreemd dat men zich zou moeten richten op een gebied van openbaar nut. Men moet dat al vinden in de eigen regio of gemeente, ofwel moet men wachten tot het stuk grond dat men vaak al heeft gekocht een andere bestemming krijgt, wil men enige nood kunnen lenigen. Wanneer men dan al initiatieven heeft genomen, dan wordt men bijvoorbeeld geconfronteerd met de regeling inzake herbebossing, die heel wat extra geld vereist.

Mijnheer de minister, ik besef dat dit een enigszins andere invalshoek is dan de invalshoek die u ge-

woon bent. Kunt u verduidelijken welke welzijnsvoorzieningen nog wel in woonzones thuishoren en welke naar een geëigende bestemmingszone moeten ? Ik stel vast dat daar op het terrein niet altijd een even grote duidelijkheid over bestaat, tenzij men een negatief advies krijgt van een hogere overheid.

Hebt u al eens onderzocht, eventueel in samenwerking met de Vlaamse minister van Welzijn, hoe groot die vraag naar geschikte terreinen is en welk aanbod terzake beschikbaar is, zeker wanneer men moet gaan zoeken naar terreinen met een geëigende bestemmingszone, naar zones van openbaar nut ? In welke mate remt zo'n zoektocht initiatieven af ? Dan denk ik bijvoorbeeld aan het plan om welzijnsvoorzieningen te installeren in een bedrijvzone. Bent u bereid om verder te zoeken naar een vereenvoudiging om de groei in de welzijnssector, waar de nood toch heel groot is, mogelijk te maken ? Bent u van plan terzake initiatieven te nemen ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, bij wijze van inleiding wil ik stellen dat de ruimtelijke ordening jammer genoeg geen exacte wetenschap is. Bij het vergunningenbeleid zijn we afhankelijk van de aanvraag.

Mevrouw Becq, u doet het uitschijnen alsof met de vraag of op een bepaalde plaats een kinderdagverblijf of een rustoord kan komen, duidelijk kan worden of dat nu al dan niet kan. Alles hangt natuurlijk af van de concrete aanvraag, van het indienen van een project. Dat is het ogenblik van de waarheid. Dan wordt de afweging gemaakt. Ik weet dat sommigen het soms lastig hebben met deze opportuïteitsafweging, maar helaas hoort dit er nu eenmaal bij.

Ik wil voor de duidelijkheid stellen binnen welk kader we opereren. Enerzijds zijn er de gewestplannen, die nog steeds van kracht zijn. Op deze gewestplannen is voorzien in zones voor gemeenschapsvoorzieningen en voor openbare nutsvoorzieningen. Daarop zijn de voorschriften van de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen van toepassing, die deels terugverwijzen naar de omzendbrieven met betrekking tot de functies van deze gewestplannen. Daarin wordt duidelijk in artikel 17.6.2. gesproken over 'voorzieningen die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de ge-

Van Mechelen

meenschap worden gesteld'. Het spreekt vanzelf dat dit de hele dienstverlenende sector behelst. Als het over dit soort gebieden gaat, kan er derhalve normaliter geen probleem ontstaan, noch vooraf, noch naderhand.

Dit gegeven doet evenwel geen afbreuk aan het feit dat welzijnsvoorzieningen natuurlijk ook in woongebieden kunnen worden ondergebracht. Daar knelt wellicht het schoentje. Woongebieden zijn volgens artikel 5.1 van voornoemde omzendbrief, die de gewestplanvoorschriften nader toelicht en ruimtelijke criteria voor de beoordeling van concrete aanvragen geeft, bestemd voor wonen, maar ook voor handel, dienstverlening, ambacht en kleinbedrijf, voor groene ruimten, voor sociaal-culturele inrichtingen, voor openbare nutsvoorzieningen, voor toeristische voorzieningen en voor agrarische bedrijven. Met andere woorden, in deze woonzones kan vrijwel alles. Maar vanzelfsprekend moet dit verenigbaar zijn met de onmiddellijke omgeving. Er moet een opportuniteitsafweging worden gemaakt.

Dat houdt een antwoord in op de vraag of een bepaald project in een woonzone als gemeenschapsvoorziening verenigbaar is met de omgeving. Ik neem aan dat men bijvoorbeeld een megaziekenhuis in Kortrijk best niet bouwt midden in de kern van Kortrijk. Zo kan men ontelbare voorbeelden geven. Het zal bijvoorbeeld niet evident zijn om een rustoord in te planten in een nieuwe verkaveling met specifieke verkavelingsvoorschriften, gelet op die voorschriften. Mevrouw Becq, ik neem aan dat deze algemene vraag voortkomt uit concrete gevallen, en dat een bepaald dossier u op de lever ligt. Alleen zou het gemakkelijker zijn me via een schriftelijke vraag te laten weten over welk dossier het gaat, zodat we daar dan ook consequent op kunnen antwoorden.

Het is belangrijk te bekijken in welke mate er vandaag problemen rijzen. U vraagt of er terzake inventarissen zijn gemaakt, en of ik enig zicht heb op de behoeften. U weet dat we een nieuw planningsinstrument hebben, de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). Die laten perfect toe zeer dynamisch om te springen, zowel lokaal, provinciaal als gewestelijk, met dergelijke vragen. Het is dus perfect mogelijk om via een planningsinitiatief de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat er een kader wordt gecreëerd waarbinnen er perfect een vergunning voor een welzijnsvoorziening kan worden gegeven.

De vraag welk aanbod er is aan beschikbare gronden lijkt me dus irrelevant. Dit soort voorzieningen is immers mogelijk in de hele woonzone. We kunnen nakijken op de ruimtebalans hoeveel woonzones er in Vlaanderen bestaan. Dat zou dan het antwoord zijn. We hebben nooit de vraag gekregen hoeveel zones er zijn voor openbare nutsvoorzieningen. De vraag lijkt me ook zonder voorwerp. We kunnen beter uitgaan van de vraag wat de concrete projecten zijn en waar men die wil vestigen. Ik haal opnieuw het voorbeeld aan van het ziekenhuis in Kortrijk. Daar is nogal wat te doen geweest over de herlokalisatie. Uiteindelijk is daar een gewestplan tot stand gekomen, zij het dat dit op gemengde gevoelens werd onthaald. Maar dit plan is toch goedgekeurd.

Natuurlijk ben ik bereid om initiatieven te nemen om een en ander mogelijk te maken. We worden immers geconfronteerd met een vergrijzende bevolking en een actieve bevolking die meestal bestaat uit twee werkende ouders in een gezin. De nood aan dit soort voorzieningen neemt alleen maar toe. Alleen lijkt het me weinig zinvol daar op Vlaams niveau grote studies over te maken. Het lijkt me veel belangrijker om zeer concreet op lokaal en provinciaal niveau te bekijken wat er echt nodig is en terzake onze verantwoordelijkheid te nemen.

U zei dat mensen op voorhand inlichtingen hadden ingewonnen, terwijl de overheid daar nadien op terugkwam. Neem me niet kwalijk : de ruimtelijke afweging of iets al dan niet kan, hangt natuurlijk ook vaak samen met de schaalgrootte. Het is pas wanneer het project wordt ingediend dat de bevoegde ambtenaar de opportuniteitsafweging terzake doet. U weet dat er terzake nog steeds een beroep mogelijk is bij de minister, indien gewenst.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de minster, ik zal vooral dat laatste in het achterhoofd houden. Het ging niet over één concreet dossier waarvoor ik een pleitbezorger wou zijn. Het ging over verschillende signalen die me hebben bereikt. Het gaat niet altijd over het inplanten van grootschalige initiatieven, maar over lokale initiatiefnemers, die in deze sectoren initiatieven willen nemen en op maatregelen stuiten waarover ze op voorhand, toen ze informatie gingen inwinnen, geen duidelijkheid hadden. Vaak doen ze dan voort en kopen ze eventueel een stuk grond, om daarna vast te stellen dat ze eigenlijk vastzitten. Dat maakt het extra moeilijk.

Van Mechelen

Minister Dirk Van Mechelen : Mevrouw Becq, men kan perfect een stedenbouwkundig attest aanvragen, zowel in de oude als de nieuwe procedure. Als de commissiewerkzaamheden deze namiddag opschieten, dan is het de bedoeling om dat in de beide procedures zodanig te regelen dat dit attest 2 jaar geldig is. Op basis daarvan kunnen project- en subsidieaanvragen worden ingediend. Als men volledige rechtszekerheid wil, dan moet men stedenbouwkundig attest nr. 2 aanvragen. Zo zal men die zekerheid krijgen.

Mevrouw Sonja Becq : U verwees daarnaast naar het ruimtelijk uitvoeringsplan. Dat neemt toch wel wat tijd in beslag. Ook moet aan een aantal voorafgaande voorwaarden voldaan zijn. Die zijn niet altijd gerealiseerd in alle gemeenten.

Minister Dirk Van Mechelen : Belangrijk aan dit ruimtelijk uitvoeringsplan is dat dit een compleet nieuw instrument is, dat toelaat om thematisch te werken, en niet meer gebiedsdekkend. Ik geef een voorbeeld. Zo zijn de provincies bevoegd om op het vlak van toeristische infrastructuur via provinciale RUP's te gaan werken, zodat men een probleem thematisch kan aanpakken, zonder dat men daar volledig gebiedsdekkend moet werken. Wat mij betreft, zou dit ook kunnen in de welzijnssector.

Mevrouw Sonja Becq : Dat geeft perspectieven voor de toekomst, maar niet meteen voor concrete situaties, waarbij men snel wil beginnen.

Minister Dirk Van Mechelen : Een grijs-groen ruimtelijk uitvoeringsplan. (*Gelach*)

Mevrouw Sonja Becq : Het is niet allemaal grijs.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.51 uur.*
